

Dosarul nr. 3ra-12/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (N. Mazur)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru)

DECIZIE

22 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul depus de către Andrian Stropșa, reprezentat de avocatul Balan Petru,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Andrian Stropșa împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 04 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul depus de Serviciul Vamal al Republicii Moldova, a fost casată integral hotărârea din 15 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a fost emisă o decizie nouă prin care acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată,

c o n s t a t ă:

La data de 16 noiembrie 2018, Andrian Stropșa a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că a fost angajat în organele vamale în anul 1999, unde a activat în diferite funcții până în anul 2018, ultima funcție deținută fiind de șef al secției analiza riscurilor din cadrul Biroului Vamal Centru.

A menționat că prin ordinul nr. 893-p din 16 octombrie 2018, a fost sancționat cu mustrare aspră, din motivul că la 10 iunie 2018, ora 17.20, aflându-se la volanul unității de transport de model „Lexus CT200H”, cu numărul de înmatriculare XXXXX, a încălcat marcajul rutier 1.1.1, prin ce a comis contravenția prevăzută la art. 240 alin. (1) din Codul contravențional. La 25 iunie 2018 a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție, fiind sancționat cu amendă în mărime de 600 de lei, cu aplicarea a 3 puncte de penalizare. Fiind examinat Registrul unic de evidență a declarațiilor cu privire la acțiunile/sancțiunile penale și/sau contravenționale din cadrul Serviciului Vamal, s-a stabilit că ar fi neglijat prevederile Codului de etică și conduită a funcționarului vamal, nedeclarând statutul

procesual în cadrul procesului contravențional iniția conform semnelor constitutive ale contravenției prevăzute de art. 240 alin. (1) din Codul contravențional, precum și sancțiunea care i-a fost aplicată.

Reclamantul consideră că sancțiunea disciplinară i-a fost aplicată ilegal, deoarece imediat după perfectarea procesului-verbal cu privire la contravenție, a achitat amenda prevăzută de lege. Astfel, din considerentul că procedura contravențională în privința sa a fost inițiată și s-a finalizat în aceeași zi - 25 iunie 2018, dânsul nu se consideră vizat în procedura contravențională respectivă. Or, reieșind din logica pârâtului expusă în ordinul de sancționare, rezultă că reclamantul nu avea dreptul să achite o amendă contravențională pentru abaterea rutieră înainte de a depune declarația prevăzută de pct. 5 subct. 3 din Codul de etică și conduită a funcționarului vamal, fapt care este absurd.

A afirmat că din conținutul declarației, incluse în anexa nr. 2 la Codul de etică și conduită a funcționarului vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1161 din 20 octombrie 2016, rezultă că scopul depunerii acesteia constă în a da posibilitate angajatorului să verifice dacă fapta contravențională a fost săvârșită la serviciu sau este legată de serviciu și dacă răspunderea pentru această faptă are în consecință un impact asupra abilității conducătorului vamal de îndeplinire a obligațiilor de serviciu.

Prin urmare, a notat că declararea contravențiilor sau infracțiunilor se face pentru a da posibilitate angajatorului de a verifica dacă acestea au vreo legătură cu activitatea de serviciu a colaboratorilor vamali sau dacă ele rezultă din aceasta sau dacă fapta vizată în procedura contravențională sau penală ar putea cumva influența imaginea organelor vamale. La caz însă, este vorba de o banală contravenție rutieră de încălcare a marcajului rutier, acest tip de contravenție neavând nicio legătură cu activitatea de serviciu sau cu normele de conduită etică și profesională a colaboratorului vamal care urmează a fi respectate în timpul îndeplinirii responsabilităților de serviciu.

Andrian Stropșa a invocat că prin aplicarea sancțiunii disciplinare i-a fost cauzat un prejudiciu moral, manifestat prin stare de stres emoțional, incertitudine, dereglarea somnului, lezarea demnității, onoarei și reputației profesionale.

A solicitat anularea ordinului Serviciului Vamal nr.893-p din 16 octombrie 2018, repararea prejudiciului moral în mărimea unui salariu mediu lunar și încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică.

Prin hotărârea din 15 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă, a fost anulat ordinul Serviciului Vamal nr. 893-p din 16 octombrie 2018 cu privire la sancționarea lui Andrian Stropșa și a fost încasat din contul Serviciului Vamal în beneficiul lui Stropșa Andrian prejudiciul moral în mărime de un salariu mediu lunar.

Prin decizia din 04 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul depus de Serviciul Vamal, a fost casată integral hotărârea din 15 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a fost emisă o decizie nouă, prin care acțiunea depusă de către Andrian Stropșa a fost respinsă ca neîntemeiată.

La data de 21 iunie 2019 Andrian Stropșa, reprezentat de avocatul Balan Petru a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 04 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău și menținerea hotărârii din 15 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În motivarea recursului, recurentul a invocat netemeinicia și ilegalitatea deciziei instanței de apel.

A menționat că instanța de apel nu a luat în considerare faptul că, actul administrativ de aplicare a sancțiunii disciplinare a fost emis cu încălcarea procedurii și anume, cu încălcarea prevederilor art. 208 alin. (2) și art. 209 alin. (1) din Codul muncii, art. 53 alin. (1) lit. b) din Legea cu privire la Serviciul Vamal nr. 302 din 21 decembrie 2017.

Recurentul a indicat că intimatul a acționat în contradicție cu prevederile legale menționate. Astfel, la materialele cauzei a fost anexată copia vizualizării registrului contravențional al recurentului, efectuată de către Jordan Ion la 08 septembrie 2018, ora 09.02. În ședința de judecată a instanței de fond reprezentantul Serviciului Vamal a recunoscut că persoana respectivă este colaborator al Direcției integritate și supraveghere a Serviciului Vamal. Prin urmare, angajatorul a aflat despre abaterea disciplinară neraportată la 08 septembrie 2018, însă sancțiunea a fost aplicată abia la 16 octombrie 2018, peste termenul de o lună stabilit de lege.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Studiind materialele dosarului, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa integral decizia instanței de apel și a menține hotărârea primei instanțe, din următoarele considerente.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că la data de 03 martie 2016, Andrian Stropșa a fost angajat în cadrul Serviciului Vamal în funcția de șef al secției

venituri și valoare în vamă, conform contractului individual de muncă nr. 548 din 03 martie 2016 (f.d. 9).

La data de 01 octombrie 2017, părțile contractului individual de muncă au încheiat un acord adițional la acesta, cu nr. 2, prin care au modificat pct. 1 al contractului și anume, Andrian Stropșa fiind angajat în funcția de șef secție analiză riscuri Biroul Vamal Centru (f.d. 10).

La data de 25 iunie 2018, în privința lui Andrian Stropșa a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI04398313, prin care a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzută de art. 240 alin. (1) din Codul contravențional, fiindu-i aplicată sancțiune sub formă de amendă în mărime de 600 de lei, cu aplicarea a 3 puncte de penalizare (f.d. 7).

Prin ordinul nr. 426-O din 01 octombrie 2018 al Serviciului Vamal, a fost inițiată ancheta de serviciu în baza raportului nr. 6666 din 01 octombrie 2018 al Direcției Integritate și Supraveghere, prin care a fost adus la cunoștința directorului faptul aplicării în privința lui Andrian Stropșa la data de 25 iunie 2018 a sancțiunii contravenționale sub formă de amendă în mărime de 600 de lei și 3 puncte de penalizare, pentru încălcarea comisă la 10 iunie 2018, prevăzută de art. 240 alin. (1) din Codul contravențional (f.d. 26-27).

Prin încheierea din 10 octombrie 2018, emisă în temeiul materialelor anchetei de serviciu inițiată în baza ordinului nr. 426-O din 01 octombrie 2018, a fost propusă aplicarea în privința funcționarului vamal din cadrul Biroului Vamal Centru, Andrian Stropșa, a sancțiunii disciplinare – mustrare aspră (f.d. 36-37).

În consecință, prin ordinul nr. 893-p din 16 octombrie 2018 al Serviciului Vamal, a fost aplicată lui Andrian Stropșa – șef Secția analiza riscurilor, Biroul Vamal Centru, sancțiunea disciplinară – mustrare aspră (f.d. 5-6).

Potrivit ordinului de sancționare, în urma examinării Registrului unic de evidență a Declarațiilor cu privire la acțiunile/sancțiunile penale și/sau contravenționale din cadrul Serviciului Vamal, a fost stabilit că Andrian Stropșa a neglijat prevederile pct. 5 subpct. 3 și 4 din Codul de etică și conduită a funcționarului vamal, nedeclarând statutul procesual în cadrul procesului contravențional inițiat conform semnelor constitutive ale contravenției prevăzute de art. 240 alin. (1) din Codul contravențional, precum și sancțiunea care i-a fost aplicată.

Astfel, în cadrul efectuării investigațiilor pe marginea anchetei de serviciu, angajatorul a stabilit că Andrian Stropșa nu a respectat prevederile pct. 5 subpct. 3 și 4 din Codul de etică și conduită a funcționarului vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1161 din 20 octombrie 2016, precum și ale art. 13 lit. b) din Legea cu privire la Serviciul Vamal nr. 302 din 31 decembrie 2017, prin care fapt a comis abaterea disciplinară prevăzută de art. 51 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Serviciul Vamal.

La data de 16 noiembrie 2018, Andrian Stropșa s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal, solicitând anularea ordinului nr. 893-p din 16 octombrie 2018, repararea prejudiciului moral în mărimea unui salariu mediu lunar și încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, a anulat ordinul Serviciului Vamal nr. 893-p din 16

octombrie 2018 cu privire la sancționarea lui Andrian Stropșa și a încasat din contul Serviciului Vamal în beneficiul lui Stropșa Andrian prejudiciul moral în mărime de un salariu mediu lunar.

Instanța de fond a conchis că, executând integral sancțiunea, se consideră că Andrian Stropșa nu a fost supus răspunderii contravenționale și sancțiunea contravențională a fost stinsă în temeiul art. 30 alin. (11) din Codul contravențional și prin urmare, nu era obligat să declare sancțiunea contravențională aplicată prin procesul-verbal cu privire la contravenție din 25 iunie 2018.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de Serviciul Vamal, a ajuns la concluzia temeiniciei acestuia, a casat integral hotărârea din 15 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a emis o decizie nouă, prin care acțiunea depusă de către Andrian Stropșa a fost respinsă ca neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că Serviciul Vamal întemeiat a dispus aplicarea sancțiunii disciplinare în privința lui Andrian Stropșa, or, din probele administrate s-a constatat indubitabil încălcarea de către ultimul a prevederilor pct. 5 subpct. 3 și 4 din Codul de etică și conduită a funcționarului vamal și ale art. 13 lit. b) din Legea cu privire la Serviciul Vamal nr. 302 din 31 decembrie 2017, care au drept consecință comiterea de către funcționarul vamal a abaterii disciplinare prevăzute de art. 51 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Serviciul Vamal - încălcarea normelor de etică și conduită a funcționarului vamal.

Totodată instanța de apel a constatat că la momentul aplicării sancțiunii, Andrian Stropșa se afla la cea de-a doua abatere disciplinară, iar prin prisma art. 206 alin. (5) din Codul muncii, legiuitorul conferă angajatorului dreptul discreționar de a aprecia gravitatea circumstanțelor comiterii abaterii.

Prin urmare, instanța de apel a respins argumentul lui Andrian Stropșa precum că sancțiunea aplicată nu este argumentată, fapta care urma a fi declarată constituind o banală contravenție, or, legea prevede expres obligația funcționarului vamal de a declara vizarea și sancționarea sa în orice procedură contravențională.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia instanței de apel referitoare la netemeinicia acțiunii ca fiind rezultată din aplicarea și interpretarea eronată a normelor de drept material, motiv din care actul judecătoresc de dispoziție nu poate fi menținut.

În susținerea poziției enunțate, instanța de recurs menționează prevederile art. 26 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, în vigoare până la 01 aprilie 2019, potrivit cărora actul administrativ contestat poate fi anulat, în tot sau în parte, în cazul în care: a) este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii; b) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței; c) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite.

Conform pct. 5 subpct. 3 și 4 din Codul de etică și conduită a funcționarului vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1161 din 20 octombrie 2016, în cazul în care funcționarul vamal este vizat într-o procedură penală sau contravențională acesta este obligat să informeze, fără întârziere, personal sau prin

intermediar, conducătorului ierarhic superior, după posibilitate, prin depunerea Declarației privind acțiunile penale sau contravenționale. Funcționarul vamal este obligat să declare orice sancțiune penală și/sau contravențională cu excepția celor stinse, prin depunerea Declarației cu privire la sancțiunile penale și/sau contravenționale.

În conformitate cu art. 13 lit. b) din Legea cu privire la Serviciul Vamal nr. 302 din 31 decembrie 2017, funcționarul vamal este obligat să respecte jurământul depus, să cunoască și să respecte regulamentele de ordine interioară și Codul de etică și conduită al funcționarului vamal, precum și cerințele fișei postului.

Potrivit art. 51 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Serviciul Vamal, constituie abatere disciplinară încălcarea normelor de etică și conduită a funcționarului vamal.

După cum denotă materialul probator al cauzei, Andrian Stropșa a comis la 10 iunie 2018 fapta contravențională prevăzută de art. 240 alin. (1) din Codul contravențional – nerespectarea de către conducătorul de vehicul a marcajului rutier, pentru care la 25 iunie 2018 a fost sancționat cu amendă în mărime de 12 unități convenționale, echivalentul sumei de 600 de lei, cu aplicarea a 3 puncte de penalizare (f.d. 7).

Conform ordinului de încasare a numerarului nr. C5CO-K100 din 25 iunie 2018, Andrian Stropșa a achitat amenda în mărime de 300 de lei în conformitate cu art. 34 alin. (3) din Codul contravențional, care prevede că, contravenientul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale. În acest caz se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral, cu excepția cazului în care a fost contestată decizia de aplicare a sancțiunii contravenționale și contravenientul nu și-a retras cererea de contestare a deciziei, emisă asupra cauzei contravenționale, până la cercetarea judecătorească.

În corespundere cu prevederile art. 30 alin. (11) din Codul contravențional, se consideră că nu a fost supus răspunderii contravenționale contravenientul: a) a cărui răspundere contravențională a fost înlăturată; b) care a executat integral sancțiunea; c) în a cărui privință procesul contravențional a încetat.

Reieșind din circumstanțele menționate în raport cu normele de drept citate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că recurentul, executând integral sancțiunea, se consideră că nu a fost supus răspunderii contravenționale și respectiv, sancțiunea contravențională este stinsă.

Punctul 5 subpct. 4 din Codul de etică și conduită a funcționarului vamal prevede că funcționarul vamal este obligat să declare orice sancțiune penală și/sau contravențională cu excepția celor stinse, prin depunerea Declarației cu privire la sancțiunile penale și/sau contravenționale.

La caz însă, având în vedere faptul că sancțiunea contravențională a fost stinsă prin achitarea amenzii la data de 25 iunie 2018, în aceeași zi, Andrian Stropșa nu era obligat să declare sancțiunea contravențională aplicată, în condițiile în care a fost stinsă în aceeași zi când a și fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție.

În circumstanțele date, instanța de recurs conchide că recurentul nu a încălcat prevederile Codului de etică și conduită a funcționarului vamal și astfel, nu a comis abaterea disciplinară prevăzută de art. 51 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Serviciul Vamal.

Prin urmare, instanța de fond corect a concluzionat că ordinul de sancționare este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii și necesită a fi anulat.

De asemenea, instanța de recurs consideră că întemeiat a fost încasat de la Serviciul Vamal în beneficiul lui Andrian Stropșa prejudiciul moral în mărimea unui salariu mediu lunar în temeiul art. 25 alin. (3) și (4) din Legea contenciosului administrativ, care stipulează expres că în cazul admiterii acțiunii, instanța de contencios administrativ se pronunță, la cerere, și asupra reparării prejudiciului material și moral cauzat prin actul administrativ ilegal sau prin neexaminarea în termenul legal a cererii prealabile. Mărimea prejudiciului moral se stabilește de instanța de contencios administrativ, independent de prejudiciul material, în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate, de gradul de vinovăție a pârîului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, luându-se în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Astfel, instanța de recurs ținând cont de circumstanțele și complexitatea cauzei, comportamentul părților, conduita angajatorului și de importanța procesului pentru reclamant, consideră că prejudiciului moral solicitat de către recurent în mărimea unui salariu mediu lunar este echitabil suferințelor psihice suportate de către ultimul, nefiind excesivă pentru intimat, dar care concomitent nu poate constitui un venit nejustificat.

În contextul celor expuse, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, prima instanță corect a ajuns la concluzia de a admite integral acțiunea și a anulat actul administrativ, iar instanța de apel neîntemeiat a respins acțiunea.

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul depus de către Andrian Stropșa, reprezentat de avocatul Balan Petru, a casa integral decizia instanței de apel și a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de către Andrian Stropșa, reprezentat de avocatul Balan Petru.

Se casează integral decizia din 04 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 15 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către

Andrian Stropşa împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la
contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei,
judecătorul

judecătorii

Tamara Chişca-Doneva

Maria Ghervas

Nina Vascan

Victor Burduh

Mariana Pitic